

EKONOMİK GÖSTERGELERLE HATAY

Levent Hakkı YILMAZ
İskenderun Ticaret ve Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

Hatay Hakkında Genel Bilgiler

- Hatay; gerek demografik yapısı ve kültürel mozaïği, gerek üretim ve ihracattaki başarısı, gerekse coğrafi konumu ve iklimsel avantajları ile ülke genelinde dikkat çeken ve yüksek potansiyeli olan bir bölgedir.
- Hatay'ın ekonomik yapısına hakim sektörler; sanayi, ticaret, tarım, lojistik ve turizm olarak ifade edilebilir.
- İlimiz, sahip olduğu değerlere ilişkin büyük potansiyele sahip olmanın yanı sıra, gelişime açık diğerk sektörler ile ilgili yapılan yatırımlarla önemli ölçüde yükseliş trendi göstermektedir.
- Bölgemiz, üç semavi dinin ve farklı mezheplerin hoşgörü, barış ve kardeşlik içinde bir arada yaşadığı nadir iller arasında yer almaktadır.

Türkiye'nin ve Hatay'ın Nüfus Bilgileri

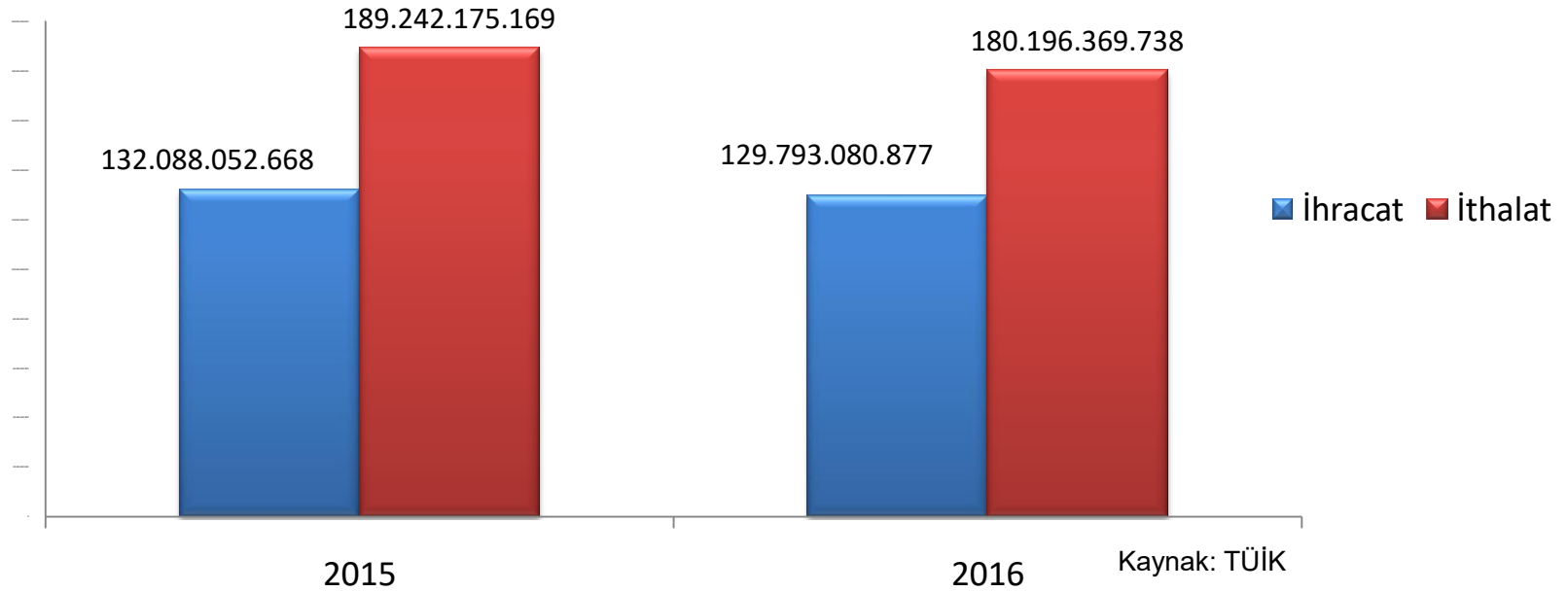

Türkiye İstatistik Kurumu Verilerine göre; 2015 yılı itibari ile Türkiye'nin nüfusu 78.741.053 olurken, Hatay'ın nüfusu 1.533.507 olmuştur. Hatay, Türkiye nüfusunun %1,95'ini oluşturarak nüfus büyüklüğü açısından 13. sırada yer almaktadır.

Sıralama	İl Adı	İl Nüfusu	İl Nüfus Yüzdesi
1	İstanbul	14.657.434	18,61%
2	Ankara	5.270.575	6,69%
3	İzmir	4.168.415	5,29%
4	Bursa	2.842.547	3,61%
5	Antalya	2.288.456	2,91%
6	Adana	2.183.167	2,77%
7	Konya	2.130.544	2,71%
8	Gaziantep	1.931.836	2,45%
9	Şanlıurfa	1.892.320	2,40%
10	Kocaeli	1.780.055	2,26%
11	Mersin	1.745.221	2,22%
12	Diğer	1.654.196	2,10%
13	Hatay	1.533.507	1,95%

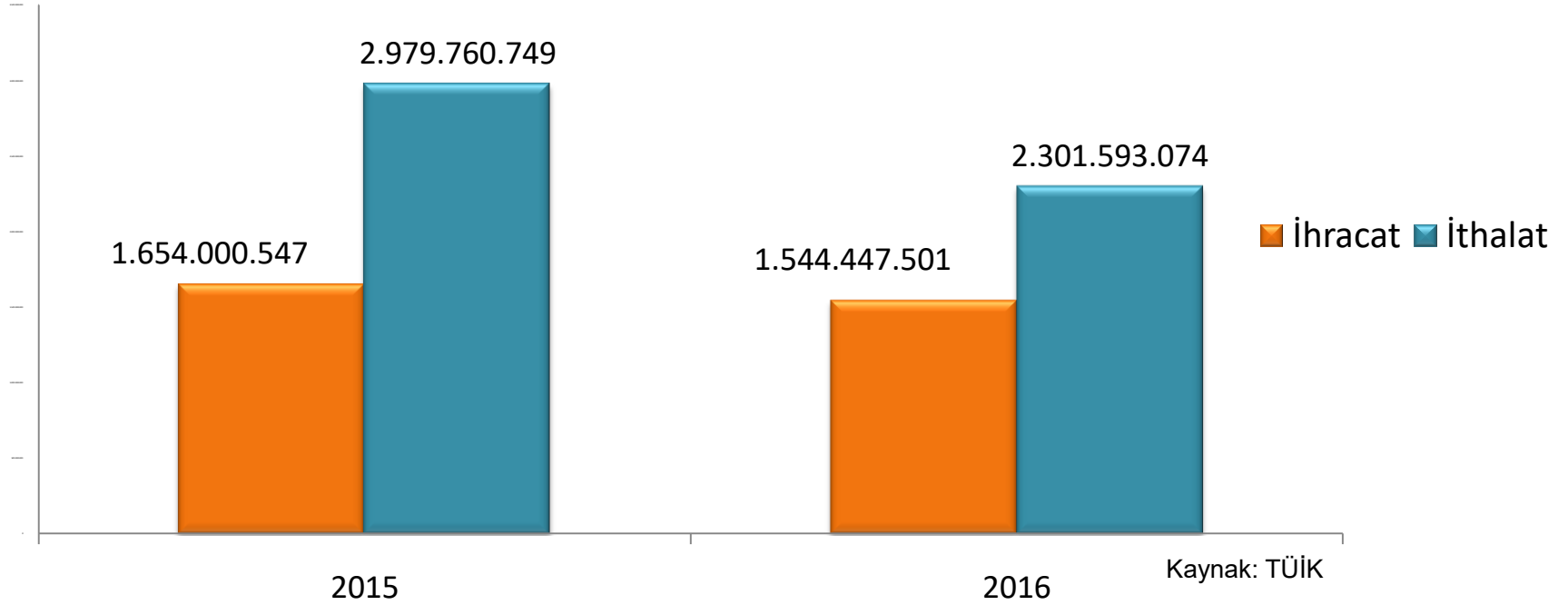
Kaynak: TÜİK

Türkiye'nin İhracatı ve İthalatı(\$)

➤ Türkiye'nin ihracat tutarı 2016 yılının ilk 11 aylık döneminde 2015 yılının aynı dönemine göre %1,74 oranında azalmış olup, ithalat oranı da %4,78 oranında azalma kaydetmiştir.

Hatay'ın İhracatı ve İthalatı(\$)

➤ Hatay'ın ihracat tutarı 2016 yılının ilk 11 aylık döneminde 2015 yılının aynı dönemine göre %6,62 oranında azalmış olup, ithalat oranı da %22,76 oranında azalma kaydetmiştir.

Türkiye'nin Dış Ticareti'nde Hatay'ın Yeri

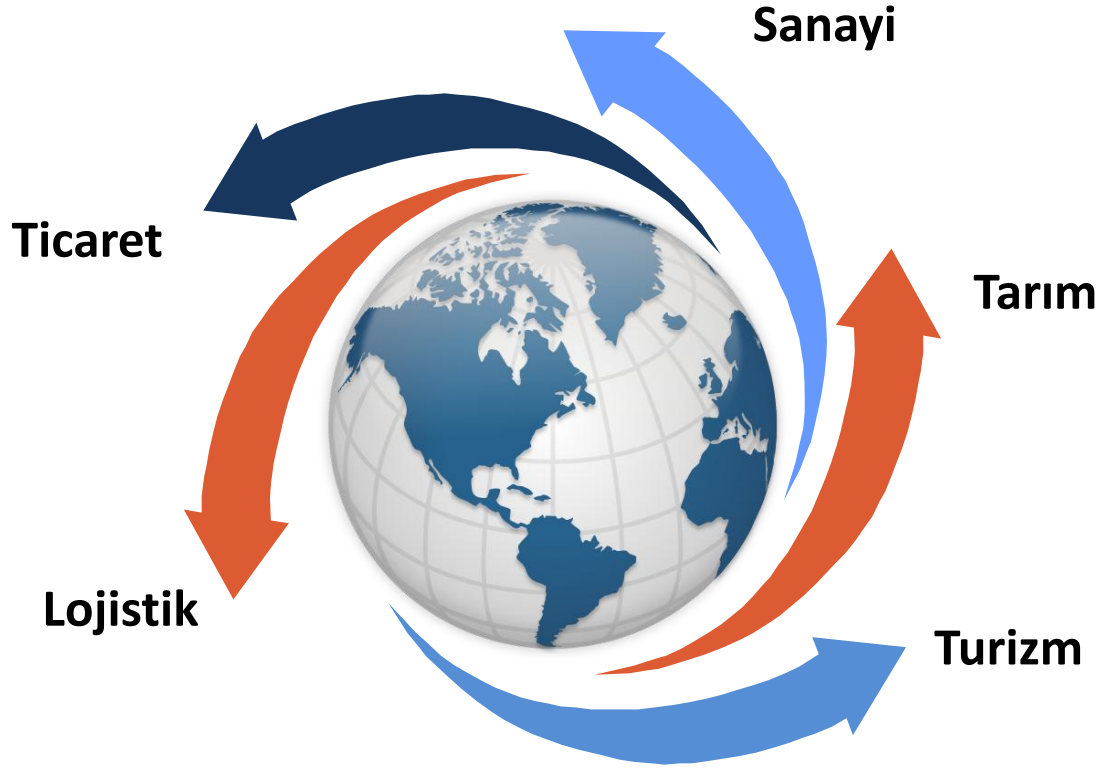
Sıra No	il	İhracat Tutarı(\$)
1	İstanbul	69.824.111.885
2	Bursa	8.902.705.867
3	İzmir	7.634.254.526
4	Gaziantep	5.880.567.862
5	Ankara	5.869.855.728
6	Kocaeli	5.799.327.374
7	Denizli	2.187.517.123
8	Sakarya	2.072.665.200
9	Manisa	1.696.005.059
10	Hatay	1.544.447.501

Sıra No	il	İthalat Tutarı(\$)
1	İstanbul	105.061.114.379
2	Bursa	8.003.006.212
3	İzmir	8.084.389.476
4	Gaziantep	4.399.845.268
5	Ankara	9.884.309.221
6	Kocaeli	7.413.392.389
7	Manisa	2.465.239.698
8	Hatay	2.301.593.074
9	Sakarya	1.744.387.815
10	Denizli	1.539.267.664

Kaynak: TÜİK

Türkiye İstatistik Kurumu'ndan alınan bilgilere göre; 2016 yılının ilk 11 ayı itibariyle Hatay; en fazla ihracat yapan iller arasında 10. sırada yer alırken, en fazla ithalat yapan iller arasında 8. sırada yer almaktadır.

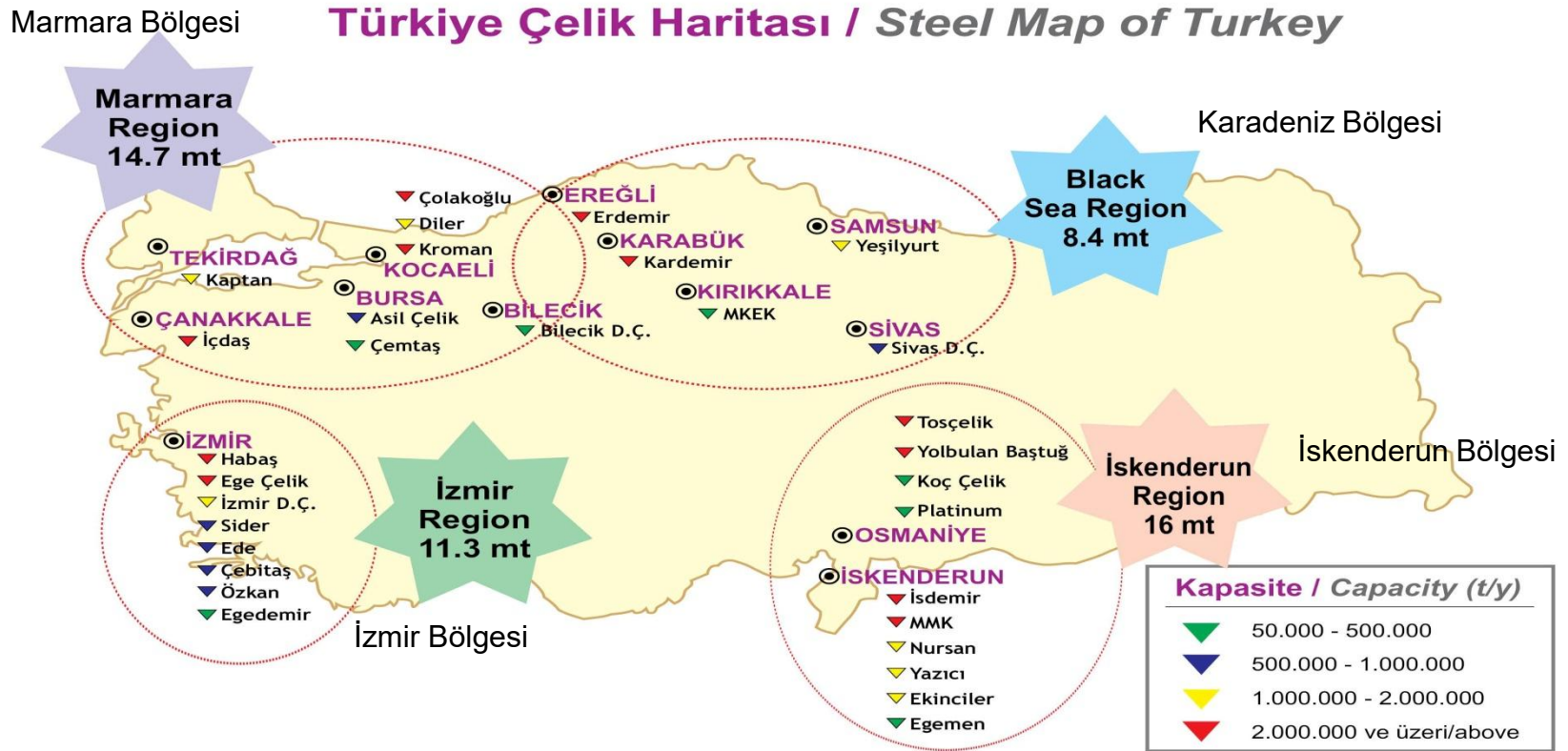
Bölgemizin Ekonomik hayatına Hakim Sektörler

Demir Çelik Sektörü

Gerek istihdam hacmi, gerekse yarattığı katma değer ile demir çelik sektörü Hatay ilinin sanayisi açısından itici güç olmuştur.

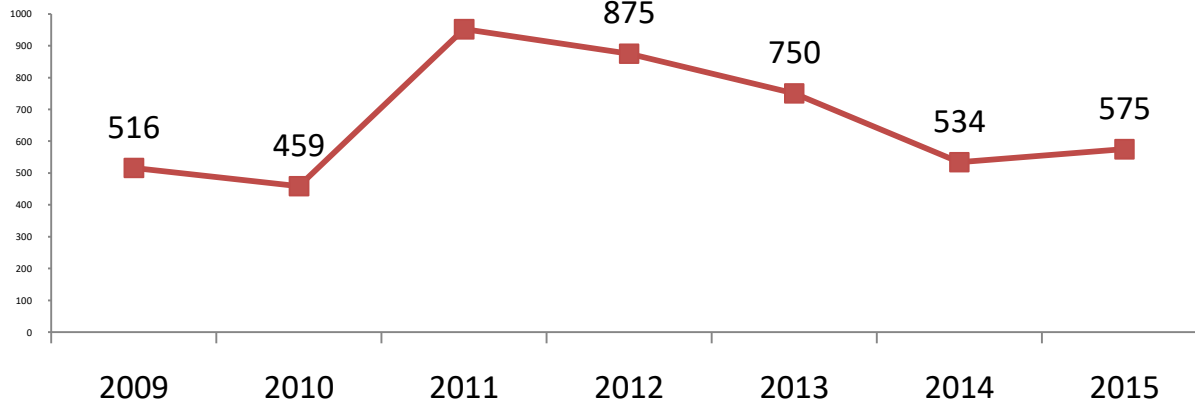
Ülkemizin çelik üretim kapasitesi yaklaşık olarak 50,4 milyon ton olup, İskenderun Bölgesi 16 milyon tonluk kapasite ile ülkemizin çelik üretim kapasitesinin %31,7'sini oluşturmaktadır.

Demir Çelik Sektörü

- İskenderun Demir Çelik fabrikasının 1975 yılında kademeli olarak faaliyete geçmesinin ardından günümüzdeki durumu incelendiğinde, İskenderun Körfezi'nin demir çelik üretim merkezi haline geldiği gözlemlenmektedir.
- Üretim kapasitesi bakımından dünyada sekizinci, Avrupa'da ikinci sırada yer alan ülkemizin demir çelik üretim merkezi İskenderun Hatay'dır. Bölgemizde demir çelik sektöründe yaklaşık 12.000 kişi istihdam edilmektedir.
- Bölgemizde; inşaat demiri, kangal demir, kütük demir, yassı mamul, sandviç panel, profil gibi demir çelik ürünleri üretilmekte ve ihraç edilmektedir.

**Yıllar Bazında İskenderun'dan yapılan Demir Çelik İhracatı
(Milyon Dolar)**

Demir Çelik Sektörü ve Çelik Boru İmalatı

➤ Bölgemizde çelik boru imalatının da yaygın olarak yapılması, demir çelik sektöründe çelik boru imalatının ayrıca değerlendirilmesi gerekliliğini ortaya koymuştur.

➤ Çelik Boru imalatı, toplam demir çelik ürünleri imalatının yaklaşık %14,3'ünü oluşturmaktadır.

➤ Bölgemizde üretilen ve ihraç edilen çelik boru çeşitleri ise;

Su ve Gaz Boruları

Sanayi Boruları

Petrol Sondaj Boruları

İskele Boruları olarak ifade edilebilir.

Filtre Sektörü

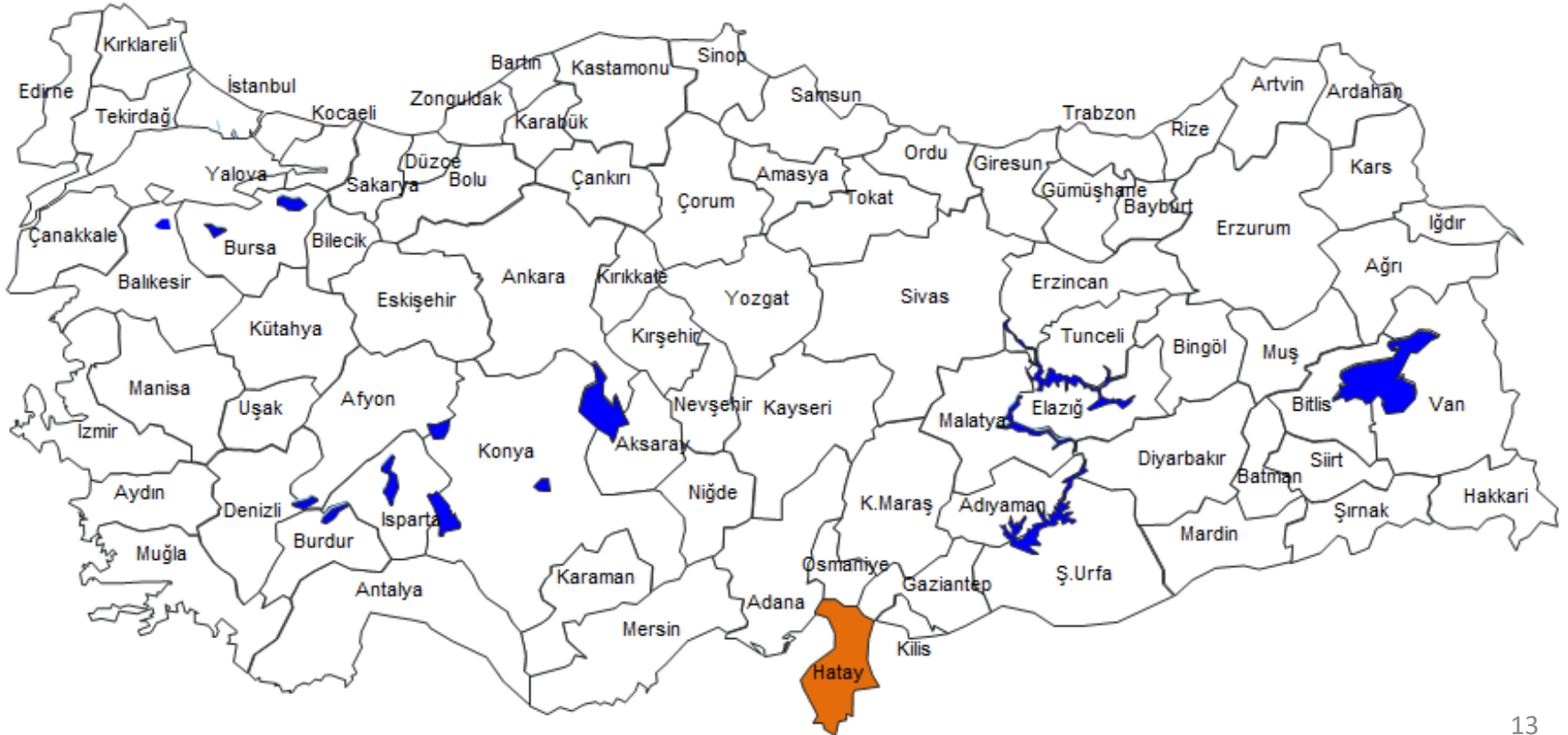
- Otomotiv endüstrisinin önemli bir kolu olan Filtre sektörünün dünyada yoğun olarak üretildiği ilk üç üretici ülkeden birisi olan Türkiye’de, filtre üretim merkezi Hatay İskenderun’dur.
- Sanayi Sicili verilerine göre, Türkiye’deki her 5 filtre üreticisinden 1 tanesi Hatay’da bulunmaktadır. Bu firmalar ortalama 2.500 kişilik istihdam yaratmaktadır.
- Türkiye’de Filtre Sektörü’nün toplam üretim kapasitesinin ve üretiminin yaklaşık %65’lik bölümü Hatay’dan yapılmaktadır.
- Bölgemizdeki firmaların Türkiye’nin filtre sektörü cirosundaki payı ise %58 oranındadır.

Filtre Sektörü

- Bölgemizde üretilen ve ihraç edilen filtre çeşitleri
  - ❑ Yağ Filtresi
  - ❑ Su Filtresi
  - ❑ Hava Filtresi
  - ❑ Kabin Filtresi
  - ❑ Kurutucu Filtre
  - ❑ Yakıt Filtresi olarak sıralanabilir.
- Son beş yıllık veriler incelendiğinde, bölgemizden yıllık olarak yapılan filtre ihracatı 35 – 40 milyon dolar arasında değişmektedir. Bu oran, ülkemizin toplam filtre ihracatının %55-60'ını oluşturmaktadır.
- Bölgemizdeki filtre sektörünün bir diğer önemli özelliği ise ihracatın; Belçika, Fransa, Almanya ve İtalya gibi Avrupa Ülkelerine yapılıyor olmasıdır. Bu durum, bölgemizdeki filtre sektörünün gelişmişlik düzeyini ifade eden bir unsur olarak değerlendirilmektedir.

Lojistik Sektörü

Ortadoğu'nun Anadolu ve Avrupa'ya açılan kapısı olan Hatay; ekonomik ve demografik merkezleri birbirine bağlayan coğrafi konumu ile uluslararası taşımacılık açısından stratejik bir öneme sahiptir. Bölgemiz, uluslararası yük taşımacılığı için önemli bir geçiş noktasıdır.

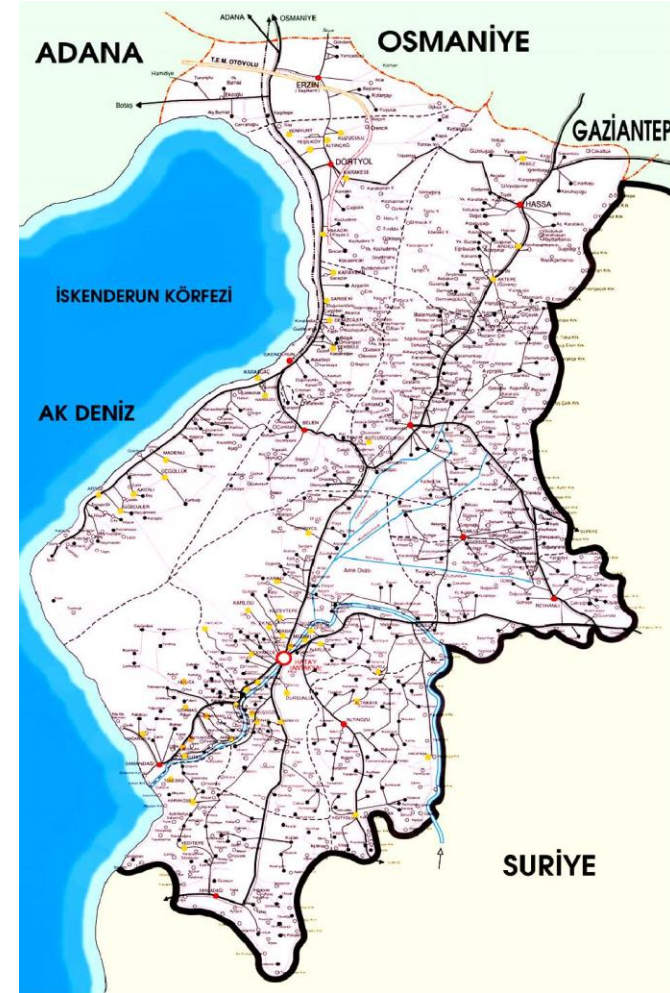
Lojistik Sektörü

Hatay, üç kıtanın kavşak noktası olarak uluslararası taşımacılığın ve transit taşımacılığın en yoğun olduğu bölgelerden birisidir. Bölgemiz, karayolu taşımacılığında oldukça gelişmiş tır filolarına sahip olup, yapılan yatırımlarla büyük potansiyeli olan İskenderun Limanı'na ve Ortadoğu'ya açılan önemli gümrük kapılarına sahip bulunmaktadır.

Lojistik Sektörü

- Bölgemizde birçok liman ve iskele bulunmaktadır. Doğal liman özelliğine sahip İskenderun Limanı, Akdeniz'in en büyük ve en modern konteynır terminalleri arasında yer almaktadır.
- Doğu ve Güneydoğu Anadolu'nun dünyaya açılan kapısı konumunda olan limanımız; son teknoloji makine ve ekipmanlara sahiptir.
- Limanımızın yıllık yük elleçleme kapasitesi 1 Milyon Teu olmaktadır.
- 50.000 dönümlük araziye kurulacak olan Hassa OSB ve Amanos Tüneli gibi yatırımların tamamlanması ve diğer sektörlere entegre edilmesiyle, limanımızın yıllık elleçleme kapasitesinin 3 Milyon Teu'ya ulaşacağı tahmin edilmektedir.

Lojistik Sektörü

Limanımızda elleçlenen yükler; Konteynır, RORO, Dökme Yük, Proje Kargo ve Genel Kargo olarak sıralanabilir.

Tarım

- Hatay'ın tarım alanları, toprak yapısı, iklimi ve diğer doğal koşulları; üretilen tarımsal ürün çeşitliliğine, hasatta erkenciliğe ve ikinci ürün yetiştirilebilmesine imkan vermektedir.
- Bölgemizde; narenciye, zeytin, üzüm, domates, erik, buğday, mısır ve pamuk gibi tarımsal ürünler üretilmekte ve endüstriyel amaçlı olarak işlenmektedir.
- Hatay'da 2016 yılında yaklaşık 650 milyon dolarlık yaş meyve ve sebze ihracatı yapılmış olup, bu tutar Türkiye genelinde 2. sırada yer almaktadır.

Turizm

Farklı inançlara sahip insanların bir arada yaşadığı Hatay turizm sektörüne ait birçok değeri bünyesinde barındırmaktadır.

- Dünyanın ilk katolik kilisesi St. Pierre Kilisesi Hatay'da bulunmaktadır.
- Anadolu'nun ilk camisi Habib-i Neccar Hatay'dadır.
- Hatay Arkeoloji Müzesi, mozaik koleksiyonu zenginliği yönünden dünyada ikinci, para koleksiyonu açısından ise üçüncü sırada yer almaktadır.
- Dünyada gece aydınlatılan ilk caddenin bulunduğu Hatay, kültürel ve tarihi zenginliklerinin yanı sıra; yayla ve deniz turizminin de bulunduğu gastronomi merkezleri arasında yer almaktadır.

Enerji

- ❑ Hatay ili yenilenebilir enerji kaynakları bakımından önemli bir potansiyele sahiptir.
- ❑ İlimizde faaliyette olan rüzgar enerji santralleri kurulu güç açısından 346,5 megawatt ilk Türkiye’de 4. sırada yer almaktadır.
- ❑ Hatay’da Enerji Piyasası Denetleme Kurulu tarafından lisans verilmiş ve çalışmaları devam eden enerji yatırımları toplam 2.021 megawatt/saat olup, yaklaşık yatırım tutarı 1,3 milyar dolardır.
- ❑ Önümüzdeki dönemde altyapının iyileşmesi ile beraber bu miktarın büyük ölçüde artacağı tahmin edilmektedir.

Bölgemizdeki Organize Sanayi Bölgeleri ve Yatırımları

- Hatay ilinde, 3'ü faal, biri tahsis aşamasında biri de inşaat aşamasında olmak üzere 5 adet sanayiye dayalı Organize Sanayi Bölgesi bulunmakta olup, bu Organize Sanayi Bölgeleri'nde yaklaşık 9.000 kişi istihdam edilmektedir.
- Ancak bölgemizdeki Organize Sanayi Bölgeleri'nde yer sıkıntısı olması sebebiyle **Hassa, Reyhanlı, Kırıkhan ve Altınözü** ilçelerinde yeni Organize Sanayi Bölgeleri'nin sanayiye kazandırılması için çalışmalar devam etmektedir.
- Hassa Tünel Projesi ile entegre olarak yapılması düşünülen Hassa Organize Sanayi Bölgesi'nin ön talepleri alınmış olup, 3,4 milyar dolarlık yatırım yapması beklenen 345 adet yatırımcı olduğu bilinmektedir. Bu yatırımların da 45 bin civarında istihdam sağlayacağı ifade edilmektedir.

Teşekkürler

Yararlanılan Kaynaklar:

Türkiye İstatistik Kurumu

Hatay Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı

İskenderun Ticaret ve Sanayi Odası

Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı resmi internet sitesi

Limak Port İskenderun Limanı Tanıtım Videosu